

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/L, Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne priobči. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Prostor 1 mm x 55 mm po K 150. Uradni razglaš, poslano ter notice isti prostor K 2. Pri večjem naročilu popust.

NAPREJ

Glasilo Jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto K 288, za pol leta K 144, za četrt leto K 72, za mesec K 24. Za inozemstvo K 480.

Reklamacije za list so poštne proste.

Upravištvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/L, Učiteljska tiskarna.

Socijalizem in organizacija.

Naivneži! Misliš, da si prav dober socijalist in sodrug. Če si vpisan v politično, strokovno organizacijo in morda še v gospodarsko. Organiziran sem, praviš, plačujem strankine prispevke, čitam socijalistične liste, knjige, hodim na shode itd. Vse lepe čednosti dobrega sodruga imaš navidez, toda ali si se tudi vrašal, če služiš tej stranki s svojimi drugimi dejanji, s svojim govorjenjem in, kar je glavno, ali si se pogledal tako globoko v vedo socijalizma, da si se v dnu svoje duše prepričal, da je socijalizem resnično ona velika misel, ki more osrečiti človeštvo? Organizacija je potrebna, red v organizaciji je važen predpogoj vzgoji v socijalizmu in za boj proletarijata. Vreden član organizacije in socijalistične stranke da more postati le tisti proletarec, ki si je pridobil po svojih močeh pojmovanje socijalizma in absolutno prepričanje in vero vanj. Sodruga, ki je prepričan socijalist in značajen, ne more zbežati in zavesti nobena druga stranka, nobena korupcija, noben osebni interes, nobeno osebno nesporazumljenje, ker vidi pred seboj le cili, socijalizem, ki je višji kakor vsi sporedni dogodki v javnem in zasebnem življenju.

Če smo enkrat prepričani, da je to načelo zdravo, je obsebi umljivo, da moramo tudi organizacijo graditi ne na osebnostih nego na načelih, na socijalizmu, ki sam odstranjuje ob življenju delu organizacij vse ono, kar ne spada v socijalistično stranko.

Kakšno pa je delo za socijalizem? Delo za socijalizem je boj proletarskega razreda proti kapitalizmu.

listični družbi. Sredstva v tem boju so razširjanje socijalističnega svetovnega nazora in ekspropriacijski, to je, gospodarski boj proti obstoječi družbi. Ako proletarijat vidi pred seboj le ta dva momenta, bo delal z vneto prosvetno in gospodarsko, vsa druga klikarska vprašanja, kakršna poznajo zlasti pri nas meščanske stranke, ne bodo imela prostora v naših vrstah. Tudi je vsakemu političarju in organizatorju znano, da tam, kjer stranka pridrno dela, hiti s svojim delom naprej in naprej po programu v svojem prosvetnem in organizatoričnem delu, ni prostora za malenkostna osebna ali lokalna klikarska vprašanja. Kjer pa ne dela, kjer se organizacija ne vzpne do stremiljenja k napredku kot bojna in zavestna socijalistična organizacija, tam se razvije nezdravo razmerje medsebojnega kritikerstva, ki razleda in slabi organizacijo.

Vse organizacije moramo smovati z edinim namenom, da delajo, da širijo socijalizem neodvisno od meščanskih strank ter da družijo proletarijat v socijalistični prepricianju k složnemu boju.

Delo za razširjenje socijalizma, boj za proletarsko emancipacijo je življenjski živec socijalizma. Drugo so malenkosti. Zlasti danes, ko od vseh strani blatilo meščanski in drugi obrekovalci našo socijalistično stranko, in čisto tem obrekovanjem napad verujejo proletarci, je potrebno, da se ves zavajni proletarijat složi in solidarno dela, dela za socijalizem sam in z delom, ki je pot k osvoboditvi, ki je še daleč in trnjeva.

plemstvo, ki sta združena z absolutističnim prestolom in varueta svoje koristi in koristi prestola, ki so ene in iste, istovetne napram koristim vsega ostalega ljudstva, meščanstva ali tretjega stanu, kakor ga je francoska revolucija imenovala. Toda ta tretji stan že davno ni enoten; razcepil se je po eni strani v velmeščanski (velekapitalistični) in malomeščanski razred, ki sta se zopet oba smatrala za celoto, buržoazijo, imajočo menda skupne nasprotujoče koristi proti zadnjemu gospodarsko najnižje stojičemu razredu, proletarijatu. Slednji se je leta 1848, že zavedal svojega razrednega stališča, francoski delavec je vihnil na barikadah leta 1789, le francosko trobojnico, leta 1848, pa poleg nje že tudi rdečo zastavo.

V prvem veselju, ko je padel stari absolutistično-fevdalni sistem, ko je odpadlo tlačanstvo in desetina, ko se je proglasila politična svoboda, ko so stara gesla bratstva in enakosti prevzela osvobodena srca — v tem prvem trenutku se je vele- in malomeščanstvo čutilo eno z delavstvom. Ali le malo časa je trajalo to bratstvo. Že nekoliko dni po revoluciji se je meščanstvo v Parizu razdvojilo. Vele- in malomeščanstvo je začutilo, da ima nasprotne interese od delavstva ter ga je začelo od sebe odbijati. S težavo je pariško delavstvo doseglo dva zastopnika (Alberta in Louisa Blanca) v narodnem zboru. (Proglášena je bila medtem sveda republika). V tem stanju takoj začela povdarjati gospodarsko-socialne zahteve proletarijata. Otvorile so se narodne delavnice, v katerih so dobili brezposelni delavci dela in zaslužka; v Luksemburgu pri Parizu se je otvoril zavod za proučevanje socijalnega vprašanja. Ali le malo tednov potem, in že najdemo združeno vse meščanstvo proti — delavstvu. Narodne delavnice se zapro in v mesecu juniju je že nad 10.000 delavcev poklala nastopivša meščanska reakcija. Novi socijalni delavski razred je vse ostale prestrašil, da so se združili proti njemu. Zatajeval svobodomeščinil principov se je maščevala na meščanstvu. Prvo je prišlo malomeščanstvo na vrsto, ki je bilo kmalu izključeno od zastopstva v narodnem zboru po velemeščanini. A tudi to se je kmalu začutilo šibko, balo se je tudi maščevanja malomeščanstva in delavstva, edino rešitev in oporo je videlo v krepki vojski, zato se je podvrlo popolnoma generalu Napoleonu (nečaku prevza Napoleona), ki se je kmalu nato leta 1853, proglasil za francoskega cesarja in uvedel zopet staro absolutistično vojaško vladno.

Podobno usodo je imela revolucija na Dunaju in drugod, enaka znamenja pri njenem postanku in podobne posledice. Do leta 1850, je bila po vsej Evropi revolucija potlačena.

Zapuščina iz te dobe nam je ostala v Marx-Engelsovem komunističnem manifestu. Ko je revolucija

ugasnila, je Marx prvi spoznal, da so leta 1848, socijalna protivija igrala prvo vlogo, da so se borili različni razredi ne za kakšna fantastična gesla, marveč za moč v državi. Marx je spoznal, da izvirajo vsi politični dogodki iz gospodarskih nasprotij.

Za Ljubljance uganka.

Zagrebski listi poročajo te dni naslednje:

Oddaja mestnih stanovanj. Mestna občina (Zaoreb namreč) je predvčerajšnjem v novih mestnih stanovanjskih hišah predala 102 stanovanj na Čigljani in 30 malih stanovanj na Selski cesti svojim uradnikom in nastavljenecem. Nove stranke se morejo v obe hiši vseliti že v desetih do štirinajstih dneh v druge hiše, ker zaradi zidarske stavke niso bile o pravem času dovršene, nekoliko pozneje. Sedaj so vsa stanovanja oddana najpotrebnejšim proslcem za stanovanja.

Mesto zopet razširilo stavbni program. Odbor za preskrbo majhnih stanovanj je sklenil, v bližini plinarne na mestnem svetu, kjer se že rahajajo delavska stanovanja, zgraditi še štiri hiše, vsaka po 10 stanovanj, da s tem preskrbi stanovanja mestnim nastavljenecem. Z gradbo prično takol.

Parcelacija Sejnišča. Odbor za oddajanje stavbišč na Sejnišču je imel te dni sejo in je zopet oddal tri stavbne parcele interesentom, ki prično še letos zidati.

To ni prvi nas v Ljubljani, ampak v Zagrebu. Pri nas je povsem drugače. Pri nas so še tisto ubogo nekohko pomanjkljivo Gosarjevo stanovanjsko naredbo skoro onemogočili in preprečili kolikor je le šlo, ki je zahtevala, da naj banke in milijonarji zidajo stanovanjske hiše.

V drugi, popolnoma nasprotni smeri, so da pri nas agilni, kakor nikjer drugje. Imamo celo vrsto agentur, bank, državnih in vojaških uradov, ki so nastanjeni po zasebnih hišah. Glavna pošta je celo kupila staro Virantovo hišo, v kateri je mnogo stanovanj, namesto da bi si postavila lastno poslopje. Z nakupovanjem starih hiš, povečavanjem uradov in izrivanjem stanovanj iz stanovanj, povzročajo vedno večjo stanovanjsko bedo. Menimo, da takih nekaslihanih razmer v tem oziru ni nikjer drugod, ker je povsod več razumevanja za stanovanjsko politiko kakor pri nas.

In nikogar ni, ki bi udaril v to proketo zvezdo lenobe in nebriznosti!

Merodajnim politikom in gospodarjem grede vse neumnosti po glavi. Psujejo se med seboj, intrigirajo drug proti drugemu in mislijo, kako silno modri so. Vsa politika obstoji v surovosti vaškega fakina.

To je žalostna slika — zrelost!

Politične vesti.

+ Maščevalni Madžari. Madžarski ministrski predsednik grof Bethlen je v parlamentu izjavil, da se po Madžarska radi Zapadne Ogrske nad Avstrijo maščevala z izvrševanjem politične in gospodarske bolkotaje nasproti njej, a vse le v okviru — mednarodnega prava, da je ne bo mogel nihče prijeti. To je rekel ministrski predsednik Bethlen; Drugi, nekdanji ministrski predsednik in sicer proslul Friedrich pa je organizaciji domobranske stranke naslovil manifest, v kateri poziva javno mnenje, naj bi se enkrat dvignilo do dejanja. Brez žrtve ni narodne časti, strahopeten narod nima domovine, končno je treba delati itd, čekali vitezki nekdanji ministrski predsednik Friedrich, ki je drugače diplomiran kristjan klerikalne sorte in kot tak tudi dobro pozna Kristusov nauk: 1. Ne kradi in ne oropaj svojega bližnjega; 2. Ljubi svojega sovražnika; 3. Ljubi tudi takega, ki neče biti tvoj sovražnik.

+ Vojaški nočejo. V francoskem Spodnjem Porenju so zastavljali delavci skoro vseh tovarn. Civilne in vojaške oblasti so proti stavkajočim nastopile zelo brutalno, v Reichshoffenu je vojaška oblast celo zapovedala, naj nastopi oboroženo vojaštvo proti delavstvu. Toda vojaštvo so le temu ukazu uprlo! Navzlic temu je prišlo do manjših spopadov, toda s špiceljstvom.

+ Belgijski komunisti bodo 5. in 6. septembra imeli kongres, na katerem se bo ustanovila enotna belgijska komunistična stranka. — Belgijskim komunistom je združjenje potrebno, ker drugače ne bodo mogli nič proti 99% ostalega belgijskega delavstva, ki je ostalo zedinjeno v prejšnji stranki. Še tako bo šlo težko, mislimo, da res težko!

+ Lloyd George o uklinjenju gospodarskih sankcij. Lloyd George je v svojem govoru v spodnji zbornici razložil vzroke za uklinjenje gospodarskih sankcij in pripomnil, da morajo biti vojaške sankcije na dnevnem redu prihodnje seje v-

Nasprotja v revoluciji leta 1848.

Ko so leta 1815. združene vojske evropskih vladarjev končno do dobra premagale Napoleona in zavzele Pariz, je nastal v Evropi mir, t. j. eni absolutistični - fevdalni mir, ki je vladal pred l. 1789. (prva francoska revolucija). Zveza treh vladarjev, takozvana sveta alianca ruskega, avstrijskega in pruskega kralja je bdela nad tem mirom, njegov angeli varuhi za vso Evropo pa je bil avstrijski kancelar knez Metternich.

V času tega mira je stopal gospodarski razvoj z velikanskimi koraki naprej. Prišli so v promet prvi stroji, moč pare se je začela umno izrabljati, zidale so se prve večje tovarne, gradile so se prve železnice, finančni kapital je ustvaril veliko industrijo in z njo industrijski proletarijat. Delavstvo se je grozovito izkoriščalo ob pretirani delovni dobi (14 do 16 ur), zlorabljale so se žene in otroci pri tovarniškem delu.

A ne le delavstvo, tudi malomeščanstvo, mali obrtnik in rokodelec sta trpela po novem kapitalističnem razvoju. Vsled teh razmer se je porajala velika nezadovoljnost med evropskim ljudstvom in je zorela čim dalje bolj. Bilo je treba le povoda, da se je tleča iskra razpihnila v požar. Ta povod je dala slaba letina, ki je pritisnila leta 1847. Po vsej srednji Evropi. V februarju naslednjega leta je izbruhnila revolucija v Parizu, v marcu na Dunaju. Pred njo so morali bežati oziroma se poskriti zastopniki absolutizma in fevdalizma.

Revolucija v letu 1848. je imela torej svoje vzroke v kapitalističnem razvoju. Do tega časa so se namreč pod vplivom nastajajočega kapitalizma popolnoma razvili vsi stanovi oziroma vsi razredi človeške družbe. Na eni strani imamo fevdalno gospodo, t. i. veliko duhovščino in

leni Bog reši pekla? Verujete li, da bo Bog moje trpko ponašanje in slabem delovanju uvaževal kot zadostno kazen teg me odtegnil peku? Po tolikih borbah in mukah ne bi hotel, da se mi izneveri to, kar pričakujem. Ali bom vreden pekla? Odveznite mi dvojn, gospod kanonik, povejte mi vi, ki to razumete, povejte mi če bom v resnici pogabljen, in sicer za večno.

In mali človek je umiknil, tresoč se po vsem telesu. Položil je svoj kloboč, ki ga je ves čas držal v roki, na stol, snel si naočnike, čisteč jih z robcem, toda roka se mu je tresla. Oči so mu bile rdeče in mokre in upirale so se v duhovnika s skoraj hudobnim izrazom.

Don Angelo ga je zrl z obrazom onega, ki se je že davno udal pričakovanju še lajšega. Že izza prvih besedi spovedi je bil prepričan, da ima pred seboj gorca, pravega verskega norca, kojega se je polastila nenavadna in strašna diabolščina blaznost. Sedaj je premišljeval, kako bi

se ga znebil, ne da bi se kaj pripetilo. Hlinil se je, kakor da preišlja trenutok ter na to delal:

»Priznali boste, dragi gospod, da stvar, ki sje jih povedali, nekaj preveč čudno zvene na ušesa duhovna. Naša točna dolžnost je voditi duše na potu odrešitve, vi pa hočete z vašo rafinirano oplebnostjo trpljenja iti ravno po obratni poti. Spomnite se vendar, da nas je hotel Kristus rešiti za vso večnost peklenjskih kazni in da je prišel na svet, da zadosti za nas...«

»Zadosti za nas!« izbruhnje možakar s prezirljivim nasmehom. »Da zadosti za nas! Vi niste zadostno preišljali strahoviti misterij odrešitve, gospod kanonik, Kristus je bil Bog, pazite, on je bil Bog, pravil in resnični Bog, ki je trpel na tem svetu in ker je v Bogu vse neskončno, je bila tudi njegova bol neskončna, in če se mi še tako mučimo in trpimo, ne bomo nikdar vz mogli kompenzirati in povrniti tudi le tisočerega dela, kar je on

pretrpel in za nas izkusil. In da bi mi mogli uteči boli, ko je vendar Kristus pretrpel neskončno bol? In da imamo pravico nazivati se kristjane, moramo posnemati in vsaj v kolikor moremo, storiti ono, kar je storil on. Jaz nočem darov in prizanesitve; on je trpel in trpeti hočem tudi jaz.«

»Oprostite,« je odgovoril kanonik, »on je vendar rekel, da nam hoče pripraviti nebeško kraljestvo...«

»Pa kdo bo tako nizkoten ter ga sprejel?« ga na novo prekine samovoljni grešnik. »Za to, ker si storil nekaj dejanj usmiljenja, za to, ker si dal svoj kruh in svoj plašč in kaklo solzo, bi rad užival do vrha in večno veselje? Sramotali infamijali! Proč s tem trgovskim in židovskim duhom!«

Kanonik se ni nič kaj počutil pri ležnega in ni vedel, s katere strani naj prime razjarjenega človeka, da prekine pogovor.

(Konec pril.)

LISTEK.

Pravi kristjan.

(Dalie.)

»Tako mi je bilo zabranjeno umrtiti, ropati, žaliti, obrekovati, goljufati, pohujševati, vse slaba dejanja, ki pogubljajo človeka. Preostali so tedaj grehi napram Bogu in grehi napram sebi samemu in tem se udavši se polagoma in z naizrekljivim trdom obvladal upor svoje uboge duše. Kolikrat sem u. pr. hotel preklinjati sveto ime božie! Spočetka strašne besede nisem niti mogel izustiti; naposled se mi je to posrečilo, vendar pa le z ustnicami; srce se je upiralo in zanikalo. Poželel sem si let, da bi se v resnici naučil preklinjanja z dušo in z jezikom, z izrečno voljo žaliti svojega stvarnika. Potem sem zanemarjal cerkvene zapovedi; ubranil sem se molitvi; nisem šel več k obhajilu; izogibal sem se bridig, pozabil na mašo; pljuval pred

božjimi podobami. Da bi bil še bolj gotov pogubljenja, nisem zanemarjal drugih grehov, tudi manj težkih. Na skrivnem sem negoval vse podle nečistosti; ponoči sem se upijal ter se zaprl v hišo; bili so trenutki, ko sem skušal pogubiti svojo človeško dušo, ki sem jo poživinil; storil sem v mislih in željah ostudne zločine, ki si jih sploh morejo izmisliti možgani; v notranjščini sem preklinjal onega, ki me je blagoseljal z roko in z nasmehljaji; divje sem zaničeval bližnje in oddaljene; gojil sem napuh in ošabnost, kakor izgnani angel.

In koliko sem trpel, gospod kanonik, da sem mogel storiti vse to! Vi, inteligentni in mirni človek, Vi ležite v postelji, ne da bi se umaknili, si niti mislite ne morete, koliko sem trpel! In iz trpljenja se je izčimil dvom in iz dvoma zopetno trpljenje. In rajd tega dvoma sem prišel oddaleč, da vas poiščem, upajoč, da mi daste gotovost.

»Li mislite, da bo ono dobro, ki ga storim, zadostovalo, da me usmi-

Novnega sveta. Nato je govoril o varnosti Francije in je rekel, da ta varnost je odvisna po njegovem mnenju od treh dejstev: od razorožitve Nemčije, kar je poudarjala angleška delegacija pri vsaki priliki na sejah vrhovnega sveta, drugič od reparacij, tretjič od gotovosti, da bo vsaka država, ki bo v prihodnosti napravila kaj nepravilnega, vseeno ali uspešno ali brez uspeha, morala plačati.

+ Ruska vlada demontira vest, da bi Ljoni hotel potovati v inozemstvo specialno pa na Angleško.

Brzjavlj.

ZAPRISEGA ALEKSANDRA.

LDU Zagreb, 18. avg. »Jutarnji list« poroča iz Beograda, da se bo na sobotni seji narodne skupščine izvolila deputacija parlamenta in vlade, ki bo odpotovala v Pariz. Ta delegacija bo kot zastopnica državne oblasti zaprisegla novega kralja na ustavo.

IZPRAZNITEV BARANJE.

LDU Zagreb, 18. avg. »Večer« poroča iz Beograda: Ententna komisija je z angleškim polkovnikom na čelu kategorično zahtevala od našega polkovnika Gjorgjevića, da do 20. t. m. izprazni Baranje.

LDU Kapošvar, 17. avgusta. Madžarski dopisni urad poroča: Danes popoldne je dospelo v Srečvar 45 orožnikov in 60 redarjev. Kmalu nato se je preselilo v mesto tudi višje kotarsko sodišče, ki se je dosedaj nahajalo v eni sosednjih občin. Župan mesta je imel pozdravni govor. Od jugoslovanskih oblasti ni bil nihče v mestu, da bi prisostvoval predaji.

MADŽARSKI BAV-BAV.

LDU Budimpešta, 18. avg. Madžarski korespondenčni urad javlja iz Kapešvara: Komunisti, ki so pobegli v Baranje in se še tam nahajajo, poskušajo vse mogoče, da bi preprečili prihod madžarskih čet. Pred kratkim so izročili jugoslovanski vladi spomenico, ki omenja možnost nasilnega prevrata na Madžarskem. Komunisti sodijo v tej spomenici, da sedanj trenotek ni primeren za izpraznitev Baranje, ker pride sedaj na Madžarskem na krnilo vlada Jaszi. Srbsko obmejno poveljništvo je vse te načrte sporočilo svojim podrejenim vojaškim poveljništvom in jih pozvalo, naj gre komunističnim agitatorjem, ki se izkažejo z legitimacijo pečujškega komunističnega vodstva, v vsakem pogledu na roko in naj jim po možnosti omogoči prestop demarkacijske črte in prihod na Madžarsko. To povelje je v zvezi z velikopotezno propagando dunajskih emigrantov, ki imajo na razpolago velike množine denarja iz Rusije in ki

+ Pogajanja med Rusijo in Ameriko radi pomoči so dovedla do popolnega uspeha. Amerika bo pomagala samo otrokom in bolnikom, nje uradniki bodo imeli popolnoma proste roke pri eventualnih pogovorih. — Francija in Belgija sta izjavili, da ne pošljeta zastopnikov na pomožno konferenco v Ženevo z ozirom na pomožni sklep vrhovnega sveta. Seveda je to sam lahar in skrivnica, to se pravi: skrivnica za ne popolnoma humanitarne namene, ki jih hočeta ti dve državi prinesli svojimi pomožnimi akcijam.

upajo, da bo morala Madžarska na zahtevo entente svojo vojsko kinulo razpustiti, kar bi omogočilo prevrat. Za enkrat nameravajo proglasiti ljudsko republiko, čije predsednik naj bi bil Mihael Karolvi. Garami in tovariši uporabljajo svoje zveze pri veliki in mali ententi, da bi se ti načrti uresničili.

NAPETOST MED ANGLEŠKO IRSKO.

LDU Nauen, 18. avg. V irskem parlamentu je izjavil Devalora, da so pogajanja z angleško vlado nemogoča, ker so njeni predlogi krivični in nesprejemljivi, ker ne priznavajo Irsko. Angleški listi pišejo, da se bo v južni Irski proglašilo vojno stanje in da se bodo obnovile sovražnosti. Angleški vojni minister je potrdil novinarjem, da se mobilizirajo vse za Irsko določene čete.

LDU London, 18. avg. V vladnih krogih smatrajo govor Devalore za zelo hujskačoč in sposoben, da podžge stremjenja irskih ekstremistov, vendar pa se misli, da bo Devalora sprejel ponudbo vlade, da se vpraša irski narod potom ljudskega glasovanja.

ZA PRAVIČNO REŠITEV GORENJE-SLEZKEGA VPRAŠANJA.

LDU Katowice, 18. (Wolff.) Nemške stranke in strokovne organizacije v Gorenji Sleziji so na podlagi dogovorov sklenjene v skupni seji poljskih in nemških zastopnikov, izdale proglas, ki odklanja vsako nasilno rešitev gorenjsko-slezkega vprašanja.

KONFERENCA O VPRAŠANJU PACIFIKA.

LDU Nauen, 18. (Brezžično.) Sovjetski list »Izvestija« poroča, da namerava Rusija sklicati konferenco glede vprašanja Tihega Oceana, na katero bodo pozvane Kitajska, Mongolija, republika Sibirija in druge države. Razpravljati bodo o tem, kako bi se ubranili imperialističnih težnj držav, ki sodelujejo na konferenci v Washingtonu.

KUGA V RUSIJI.

LDU Moskva, 18. avg. V gubernijah Čeljakinsku, Parau in Jekaterinburgu se grozno razširja sibirski kuga.

skrbstvo, invalidski odsek takoj, najpозneje pa do 1. septembra t. l. — Invalidi, ki žele obiskovati Tehniško srednjo šolo v Ljubljani, se opozarjajo na razglas ravnateljstva omenjene šole v Uradnem listu št. 93 od 8. avgusta t. l. — Pogoji za sprejem učencev v Vinarsko in sadlarsko šolo v Mariboru so objavljeni v listu »Kmetovalca« št. 15 od 15. julija t. l. — Za sprejem in Rudarsko šolo v Celju se zahteva fizična sposobnost za vsako delo pod zemljo in da je dotičnik bil zaposlen kot rudar 4 leta. Vsi invalidi, ki bodo sprejeti v omenjene šole, bodo za ves čas pouka v oskrbi invalidskega odseka, in sicer: invalidi v šolah v Ljubljani ali Celju bodo v staležu invalidskih domov v Ljubljani ali Celju, invalidom v drugih šolah pa se bo izplačeval vsakokratni menažni režim kot podpora za oskrbo, če niso v oskrbi tamošnjih šol oz. zavodov, katere stroške krije invalidski odsek. Ker so pa sredstva s katerimi razpolaga invalidski odsek zelo skromna se bodo sprejeli v brezplačno oskrbo za časa šolanja le invalidi z najmanj 50% delazmožnosti, ki so sami kakor tudi njihovi starši brez sredstev, kar morajo dokazati z uhožnimi izprijčevalom.

Za mesto Celje, Zavedno, Gaberle, Brez in Izvo izdaja potne legitimacije po letski oddelek okrajnega glavarstva Celje.

Griza se je pojavila v nekaterih občinah celjskega okraja. Zdravstvene oblasti so na delu, da epidemijo uduše. Ljudstvo opozarjamo, naj ne bo pri tem pasivno.

Abiturientom iz Slovenije! Abiturienti, ki nameravajo nadaljevati svoje študije na visokih šolah, naj v lastnem interesu nemudoma pošlijo natančne podatke o dosedanjih študijah, o nameravani študiju (kje stroka) in premožnjem stanju podpisaneu društvu. — Podporno društvo jugoslovanskih akademikov v Ljubljani.

Ukrjenski pouk peša. Ministrstvo prosvete je sklenilo v belgrajskih osnovnih šolah vključiti pouk petja, ki je bil do sedaj obiligan predmet.

Čevljarska zadruga za Ljubljano in okolico naznanja, da se bo vršila preizkušnja za pomagala v nedeljo, dne 28. t. m. Prijave se sprejemajo le do srede dne 24. t. m. pri Karlu Kordeliču, Rimska cesta št. 5. Na poznejše prijave se ne bo oziralo. — Obenem se vabi g. člani na sestanku, ki se bo vršil dne 22. t. m. točno ob 8. uri zvečer pri g. Zabukovcu (Zlati ribi) v zavedi velikega sonca. Prosi se gospode udeležence tega semnja, da se sestanka gotovo udeležijo.

Velikost »Ljubljanskega velikega semenja«. Dasi se ta semenj letos priredi prvič ter se je bilo boriti z mnogimi težkocami in ovirami, bo vendar »Ljubljanski veliki semenj«, razmeroma jako velik. Semenišče obsega 25.000 m², od katerih je 10.000 m² razstavnega prostora. Prvi semenj v Londonu (leta 1915) je imel samo 7500 m², drugo leto se je celo zmanjšal, letos je obsegal 23.000 m² razstavnega prostora.

Popravek. Z ozirom na notico v »Napreju« št. 184 stran 3 pod »Hajde prosim, da priobčite v prvi prihodnji številki Vašega lista naslednji popravek: Ni res, da sem podpisani bil sprejet od g. Simona Klimaneka, krojaškega mojstra v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 6 kot krojaški pomočnik, res pa je, da me je g. Klimanek iz usmiljenja vzel pod svojo streho, ker sem na potu v Afriko in pričakujem vsak moment od svojega prijatelja obvestila za nadaljnje potovanje. Ker mi je vsled v svetovni vojni prizadetih poškodb večkrat slabo, moram biti po večini na zraku, vsled tega sem bil tudi zadnje dni, osobito v nedeljo in ponedeljek samovoljno na prostem ter me omenjena dva dni g. Klimanek sploh ni videl. Ponavljam, da sem g. Klimaneka nič drugega kot samo hvaležen, ker mi je dal še celo denar, naj greim k zdravniku in naj se pustim preiskati in konstatirati, kaj mi manjka. Zdravnik pa je izjavil, da sploh nimam griže in nisem bolan na nalezljivi bolezni. — Ignac Reznicek, krojač na po potovanju v Afriko. — (Audiat ur et altera pars, predno o čem sodiš. Ker nismo že pred priobčitvijo te notice ravnali, smo po krivom napadli g. Klimaneka, kar lojalno obžalujemo. Op. uredni.)

člane, z daljšim nagovorom pozdravil, omenil najvažnejše dogodke izza časa porazdravljenja naših gledališč ter razvil natančen program za bodočo sezono. Skušnje za novi repertoar, ki je docela sestavljen in pripravljen, so se že pričele. Sezona se odpre v soboto, dne 24. septembra.

Za skupno znanstveno delo. »Obzor« poroča: Med beograjsko akademijo znanosti, zagrebške jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti ter češkoslovaško akademijo znanosti in umetnosti se vodijo pogajanja glede sporazuma o skupnem znanstvenem delu. Vse tri akademije so določile svoje delegate, ki naj določijo ta sporazum. Zgodilo se bo to na sestanku delegatov, ki se bo bržkone vršil meseca septembra v Zagrebu. Naši delegati so g. Janeček, Manojlovič in Majcen iz Zagreba ter G. Žujović, A. Belkš in L. Stojanovič iz Beograda.

Iz stranke.

Napovedanih shodov v Hrastniku in Trbovljah ne bo te nedelje, ker so vse javne prireditve zaradi smrti kralja Petra prepovedane. Shoda se vršita pozaje.

Gospodarstvo.

— Promet bankovcev državno Narodne banke je prekoračil štiri milijarde dinarjev. Glasom izkaza Narodne banke z dne 31. julija se nahaja v prometu za 4 milijarde 1 milijon 849.065 dinarjev novčanice ter se je potemtakem povišal v času od 23. do 31. julija za 160.819.660 dinarjev. V istem času se je zmanjšala kovinska podlaga za 7.831.583,72 dinarjev, ter znaša sedaj 434.754.071 dinarjev, to je nekaj več kot 10 odstotkov. Posojila na menice in vrednostne papirje so se pomnožila za 5 milijonov 598.423,88 dinarjev ter znašajo skupno 209.052.778,11 dinarjev.

— Nastop Avstrije proti valutnim spekulacijam. Zvezni finančni minister dr. Grimm je izjavil v prvem razgovoru zastopnikom dunajskih velebank, da je sklenil sifirati za nekaj časa borzovni promet in da bo uvedel za valute posle potrdila kakor tudi v trgovini z delnicami, če sami zainteresirani ne uvidijo in sami ne preprečijo za državo nevarno dviganje cen valut. — Vrana vrani ne izkoplje očl.

— 54 milijard papirnatega denarja v prometu. Vodstvo avstro - ogrske banke je izdalo poročilo o položaju banke, iz katerega je razvidno, da je bilo v Avstriji konec julija v prometu za nad 54 milijard krog papirnatega denarja.

— Večna mednarodna konferenca. Ameriško finančno ministrstvo bo sklicalo mednarodno finančno ali pravzaprav mednarodno konferenco finančnih ministrstev v Washingtonu istočasno z razorožitveno. Nje cilj je stabiliziranje deviz. — Naš čas oziroma naša meščanska družba deluje v znamenju večnih konferenc. Če bi jih hoteli prečeti, kolikor jih je bilo v zadnjih treh letih, bi prišli do silnih in težkih števil. Čudno potem, da bi imeli najlažje stališče in dovolj prstov na petini ene roke, če bi hoteli seštevati njih uspehe. In rezultati bi nam bilo treba dodati spredaj samo en kratak: ne —

— Mrzlično delo ruskih sovjetov. V Petrogradu so pričeli z obratovanjem v več velikih podjetjih, železniških, ladje-delnih, avtomobilskih in drugih. Ker je potrebno kurivo zaeenkrat oskrvano, prične v septembru 9 velikih predelav z delom. Petrogradski sovjet je razpisal živilske nagrade za drva.

Po svetu.

— Vezuv deluje. Iz Napolja poročajo o močnem delovanju Vezuva.

— V Eritreji, italijanski afriški koloniji, je silen potresni sunek povzročil veliko človeških žrtev in ogromno materialno škodo zlasti pa v glavnem mestu Masani.

— Bolgarska in pomoč Rusiji. Bolgarski ministrski svet je sklenil o vprašanju pomoči sovjetski Rusiji, da sprejme Bolgarska 20.000 ruskih otrok.

— Najdena Dantelova fresko - silka. Rimski dopisnik »Berliner Tageblatt« poroča, da so v cerkvi sv. Avguština v Rimu našli fresko - silko iz štirinajstega stoletja, ki predstavlja Dantela. To je edina silka, na kateri nosi veliki pesnik vosec.

— Ruske pa ne poljske razmeri. Notranje-politična špionaža, protišpionaža in podobne caristično-ruske reminiscence so v Poljski zavzele tako velik obseg, da se celo špicliji med sabo bojujejo, drug dru-

goga izšpijonirajo in zapirajo. V Varšavi so aretirali dva nastavljenca politične vojaške tajne policije, ki sta baže zapletena v zelo visoko sekajočo politično špionažno afero. Šlo je za nameravan puč proti notranjemu ministru, neposreden povod k temu pa je dala namera tega ministra, da odvzame omenjeni policiji ne vojaški značaj in jo podredi svojem resortu. Torej puč Bele roke, objestnost oficirske soldateske kakor na Madžarskem in — še kaj drugie...

Bivši bolgarski car Ferdinand je glasom poročila londonskega lista »Daily Mail« v Nemčiji zblaznel. Trdi, da je zmagal v svetovni vojni in da je gospodar sveta.

— V celi Nemčiji so policijsko uro podaljšali čez polnoč.

— Francoški orjaški zrakoplov »R 38« nastopi 25. t. m. potovanje čez Atlantski ocean v Ameriko.

— Požar v Skutariju. Po časopisnih vesteh iz Carigrada, je v Skutariju na maloazijskem obrežju izbruhnil velik požar, ki je vpepelil do 1000 hiš. Pri gašenju so pomagale tudi medzvezniške čete.

— Sirjenje kuge v Rusiji. Po vesteh iz Moskve se kuga zelo hitro širi, posebno v Astrahamu, kjer umrje dnevno za no 25-30 oseb. Rdeče čete so zaprele dohode in izhode iz mesta, da preprečijo nadaljnje širjenje te strašne bolezni.

— Znamke Rdečega križa. Danski Rdeči križ je predal prometu pošne znamke, kojih izkupiček gre v njekovo korist.

Dopisi.

Trbovlje. Duhovnost našega obratovodje strojnega obrata inženjera Daksa že presega vse meje. Mož meni, da je njegovo paševanje popolnoma upravičeno. Mož si domišljuje, da zanj ne veljajo delavske pogodbe, kajti ob vsaki priliki trgtati delavcem doklade; ako koga zaloti, da malo postoji, da si oddahne od napornega dela, mu takoj zagrozi, da mu bo vzel doklade, do česar nima nikakršnega upravičenega vzroka. Pogodba natančno predpisuje, da delavec šele izgubi doklado, ako ni dosegel 75% storitve njegove kategorije v letu 1917, kar pa sedaj ni slučaj, ker je storitev večja kot v predvojni dobi. Zato mu svetujemo, da natančno prebere pogodbo ter se po njej ravna, ker če velja pogodba za delavce, bo morala tudi veljati zanj. Sicer pa ne vemo, ali to dela iz nevednosti ali iz mržnje do delavstva, ker je vendar on zaradi delavcev tukaj, nikakor pa ne delavci zaradi njega.

PREKLIC.

Podpisana podružnica »Osrednjega društva kemičnih delavcev za Slovenijo« obžaluje in preklicuje vse neutemeljene in neosnovane napade, s katerimi je bil napačen gospod dr. Alojzij Homan, okrožni zdravnik v Radečah, z resolucijo, ki se je sklonila na shodu dne 19. decembra 1920 v Radečah.

Radeče, dne 14. avgusta 1921.

Za podružnico v Radečah Osrednjega društva kemičnih delavcev na Slovenskem ozemlju v Ljubljani.

Predsednik: Ferlič Janez, s. r.
Tajnik: F. Stak, s. r.

Izjava. Podpisani naznanjam, da s tem dnem izstopam iz vseh funkcij, ki sem jih imel, in sicer v bratovski skladnici II. radarske skupine, in iz komunistične stranke. Ostanem samo član strokovne organizacije.

Trbovlje, 16. avgusta 1921.

Strman Franc,
brazposelni rudar, Loke 268, Trbovlje I.

Krojaški pomočniki se iščejo.

Eden za veliko delo v delavnici, res izborna moč, dva za prvovrstno malo delo na domu (izven delavnice). Ponudbe na upravo »Naprej«.

Krojači

samostojni, vestni in natančni delavci dobijo tako in trajno delo. — Popraša se Emonska cesta 8, Ljubljana.

Dnevna kronika.

Vse dopisnike opozarjamo, da ne objavljamo nobenih osebnih napačev edino če dopisnik sam s svojo osebo in podpisom jamči za resničnost napada in se bo moral potem v slučaju tožbe sam zagovarjati pred sodiščem. Kajti dogodilo se nam je veliko slučajev, ko nam je dopisnik na vse mogoče načine zatrieval o resničnosti trditve in nas zagovarjal, da ima dokaze; toda ko naj bi nam podal dokaze, jih ni bilo. Tako ima list velike nepotrebne stroške in sitnosti.

Uredništvo.

Dopolnilne volitve v ljubljanski občinski svet se bodo vršile, kakor poroča današnji »Slov. Narod« 20. septembra t. l. Tozadevni razglas izide v soboto 20. t. m. Volilo se bo 6 odbornikov in 6 namestnikov namesto razveljavljenih komunističnih mandatov in sicer na podlagi volilnega imenika za ustavotvorno skupščino. Zadnji naskok demokratov, da zopet prevzamejo občino v svoje pesti. Čudno pa se nam zdi, da volitev župana tako dolgo odlašajo, kar škoduje samo in veliko Ljubljani in njenemu prebivalstvu.

Stavka stavbinskih delavcev v Zagrebu končana. Na prošnjo stavbinskih delavcev je poverjenik za socialno skrb intervenciral pri stavbinskih podjetnikih, da bi se začela pogajanja s stavkojučimi stavbinimi delavci. Pri pogajanjih, ki so se nato začela in katerim je prisostvoval tudi poverjenik za socialno skrb in ki so trajala nekaj dni, se je danes dosegel sporazum v tem zmislu, da se je stara kolektivna pogodba podaljšala za nedoločen čas. Delavci se imajo v zmislu sporazuma takoj vrniti na delo.

Sprejem invalidov v pouk na raznih šolah v Sloveniji. Pokrajinska uprava za Slovenijo, oddelek za socialno skrbstvo, invalidski odsek bo sprejel v svojo oskrbo večje število siromašnih invalidov, ki bi želeli obiskovati razne šole v Sloveniji. V poštev bi prišle v prvi vrsti te-le šole: Tehniška srednja šola (poprej Obrtna šola) v Ljubljani, Drž. trgovska šola v Ljubljani, Vinarska in sadlarska šola v Mariboru, Rudarska šola v Celju, Meščanska šola v Celju, Orglarski šol v Ljubljani in v Celju, itd. Invalidi, ki bi želeli obiskovati omenjene šole in so zato fizično in do predizobrazbi sposobni, naj pošljejo tozadevne prošnje z vsemi potrebnimi prilogami in izvidom nadpregleda Pokrajinski upravi za Slovenijo, oddelek za socialno

Tovarna Barva vsakovrstno --
JOS. REICH ----- blago.
Kemično čisti obleke.
Ljubljana, Poljanski nasip 4. Svetlolika ovratnike, zapestnice in srajce.
Podružnica: Šelenburgova ul. 3.
Podružnice: Maribor Gosposka ul. 33. Novomesto Glavni trg Kočevje št. 39.

Konsum. društvo rudarjev v Hrastniku
vpisana zadruga z omejenim poročtvom
sprejema hranilne vloge, ki jih obrestuje po 4%.
Na podlagi zadnjega računskega zaključka ima 576 članov ter sledeče društvene sklade:
Rezervni delež K 120.201.82. **Društveni delež K 17.103.71.**
Blagovni promet za l. 1919/20 je znašal K 2.963.093.48. Delež znaša K 100.—
Član postane lahko vsak.